

Proiectare cu Microprocesoare

Curs 6

Interfete pentru comunicatie seriala

An 3 CTI

Semestrul I

Lector: Răzvan Itu

Dispozitive de comunicare la microcontrollele AVR

Serial Peripheral Interface (SPI)

- Comunicare seriala sincrona
- Mod de functionare full duplex
- Configurare Master sau Slave
- Frecventa variabila
- Se poate folosi pentru conexiune intre placi, sau intre placa si diferite module PMOD (ex. DAC extern)

Universal Synchronous and Asynchronous serial Receiver and Transmitter (USART)

- Comunicare seriala sincrona sau asincrona
- Frecventa (baud rate) variabila
- Suporta pachete de date de 5-9 biti, cu sau fara paritate
- Suporta intreruperi pentru controlul transmisiei
- Detectia erorilor de transmisie
- Comunicare intre Cerebot si PC (portul serial)

Dispozitive de comunicare la microcontrollele AVR

Two Wire Serial Interface (TWI)

- Protocol de comunicare complex, folosind doar doua fire (clock si data)
- Implementare Atmel a protocolului I2C (Inter Integrated Circuit)
- Controllerul TWI integrat suporta moduri master si slave
- Adresare pe 7 biti
- Suport pentru arbitrare pentru mai multe dispozitive master
- Adresa slave programabila

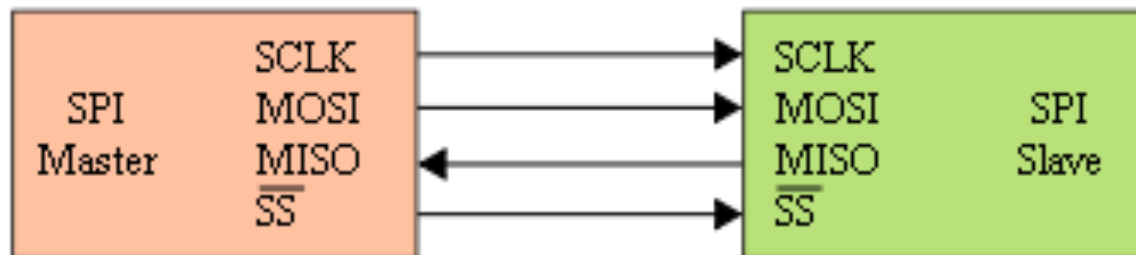
Serial Peripheral Interface (SPI)

Semnale

- SCLK – Serial clock, generat de Master
- MOSI – Master Output, Slave Input, date transmise de Master
- MISO – Master Input, Slave Output, date receptionate de Master
- SS – Slave select – activarea dispozitivului Slave de catre Master, activ pe zero

Functionare

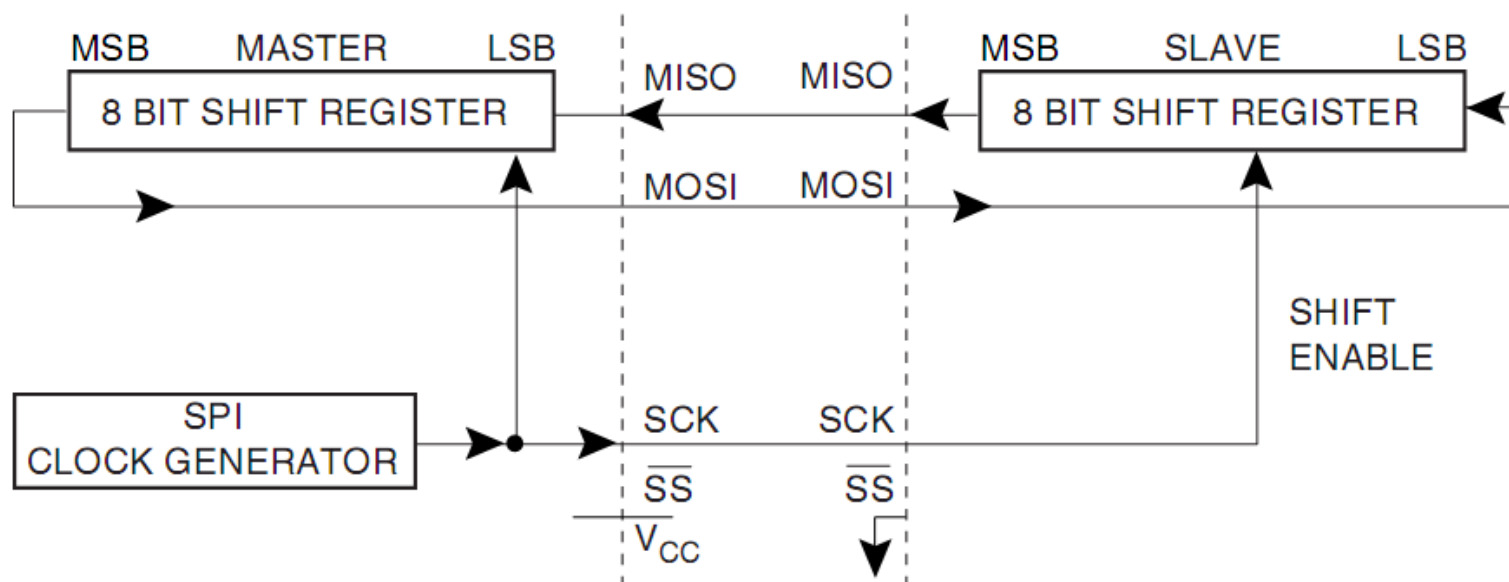
- Master initiaza comunicatia prin activarea SS
- Master genereaza semnalul de ceas SCLK
- Pe fiecare perioada de ceas un bit se transmite de la master la slave, si un bit de la slave la master
- Dupa fiecare pachet de date (8, 16 biti,...) SS este dezactivat, pentru sincronizarea transmisiei

Serial Peripheral Interface (SPI)

Principiul de functionare

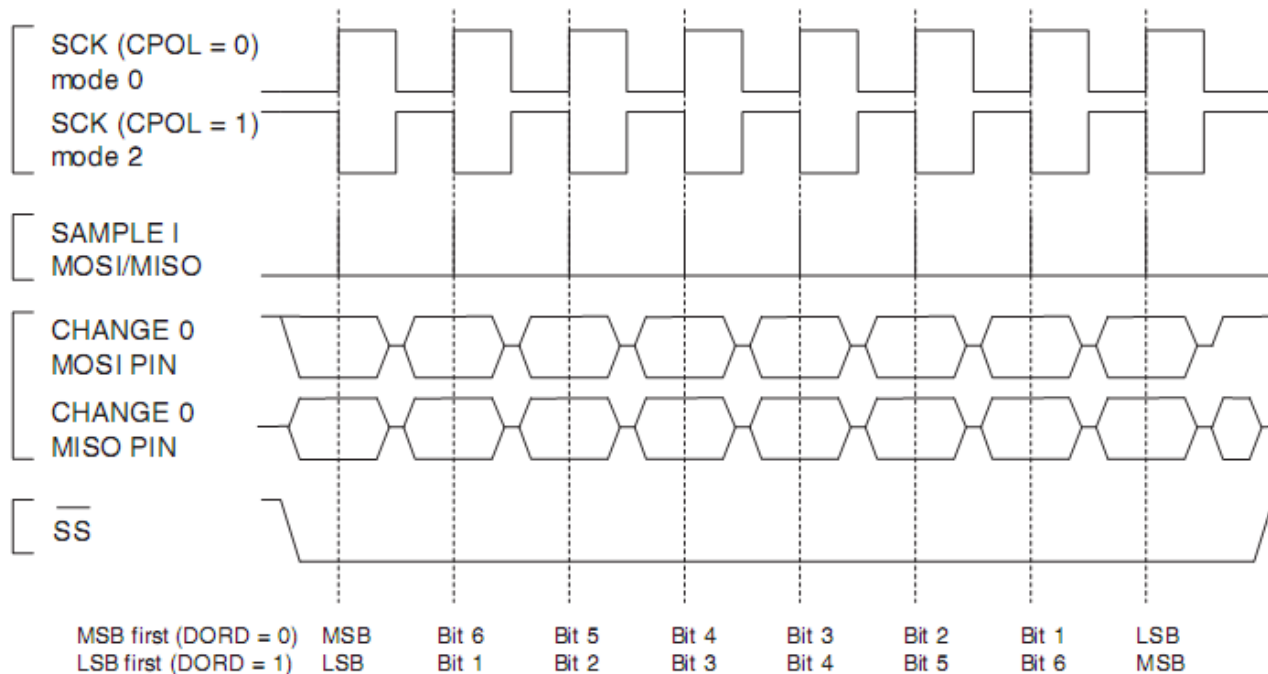
- Ambii parteneri au cate un registru de deplasare intern, iesirile si intrarile fiind conectate prin MISO/MOSI
- Ambii registri au acelasi ceas, SCLK
- Cei doi registri formeaza impreuna un registru de rotatie
- Dupa un numar de perioade de ceas egal cu dimensiunea unui registru, Master si Slave fac schimb de date

Serial Peripheral Interface (SPI)

Sincronizarea datelor cu semnalul de ceas

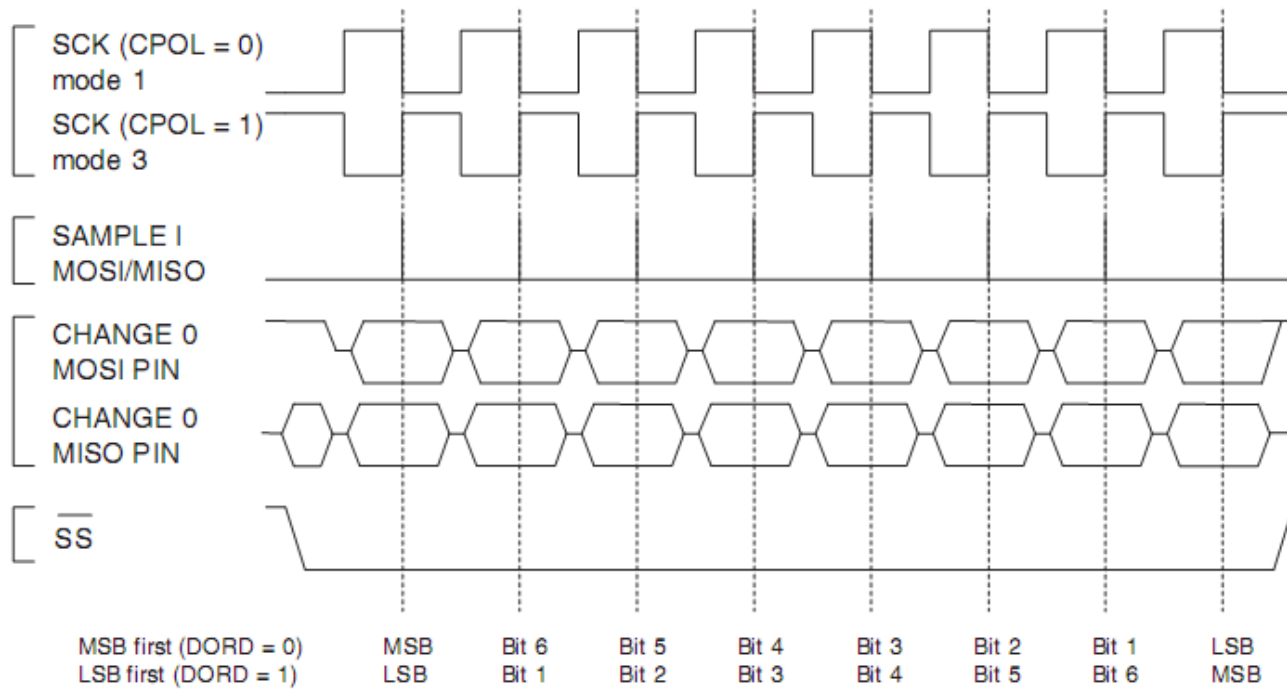
- Deplasarea (shiftare) datelor si preluarea lor se fac pe fronturi opuse
- CPOL – clock polarity – primul front e crescator sau descrescator
- CPHA – clock phase
- Pentru CPHA = 0
 - Pe primul front se face preluarea datelor
 - Pe al doilea front se face stabilizarea (deplasarea)

Serial Peripheral Interface (SPI)

Sincronizarea datelor cu semnalul de ceas

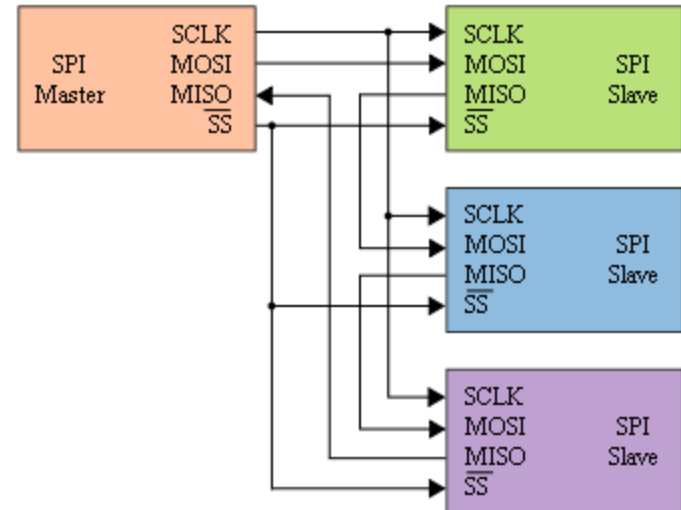
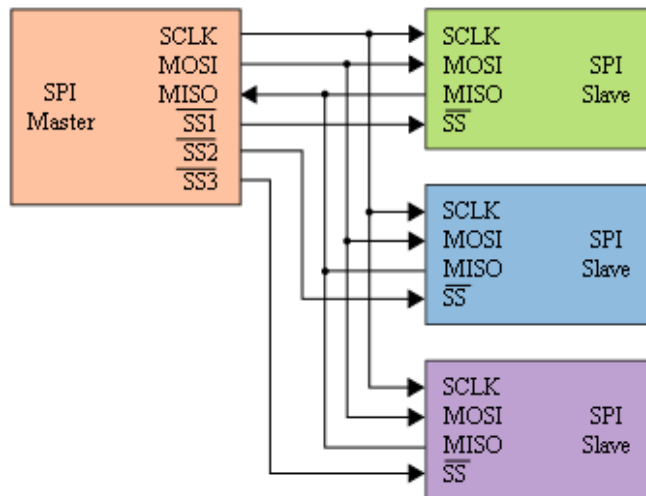
- Pentru $CPHA = 1$
 - Pe primul front se face deplasarea
 - Pe al doilea front se face preluarea datelor

Serial Peripheral Interface (SPI)

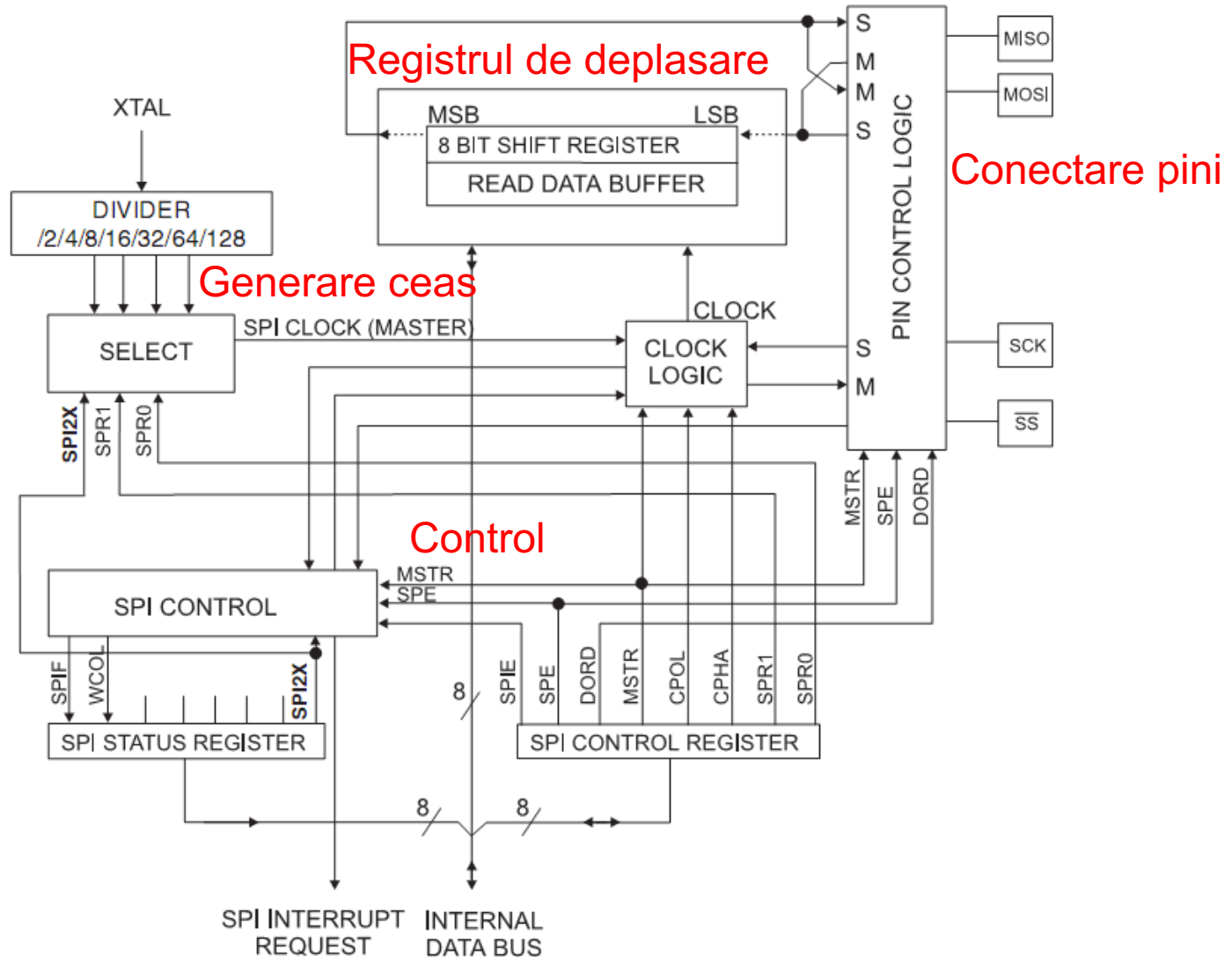
Utilizarea semnalului SS

- Pentru un dispozitiv “slave” **SS** este semnal de intrare
 - SS cu valoare 0 inseamna activarea dispozitivului slave. O tranzitie din 0 in 1 inseamna resetarea ciclului de transfer (marcheaza sfarsitul unui pachet)
 - SS cu valoare 1 – dispozitiv slave inactiv
- Pentru un dispozitiv “master” **SS** poate fi:
 - Iesire – prin el activeaza dispozitivul “slave” pentru comunicare
 - Intrare – daca se permit mai multe dispozitive master, o valoare ‘0’ la intrarea SS trece dispozitivul curent in modul “Slave”
- Configuratii cu mai multe dispozitive: - semnale **SS** independente sau “daisy chain”

SPI la AVR

Arhitectura sub-sistemului SPI

SPI la AVR

Configurare SPI

Bit	7	6	5	4	3	2	1	0	
0x0D (0x2D)	SPCR								
Read/Write	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	
Initial Value	0	0	0	0	0	0	0	0	

- Registrul **SPCR**:

SPIE – SPI Interrupt Enable, generare intrerupere la terminarea transmisiei

SPE – SPI Enable. Trebuie setat 1 pentru orice operatie cu SPI

DORD – Data Order. 1=LSB first, 0 = MSB first

MSTR – Master, daca e 1, slave daca e 0

CPOL, CPHA – selecteaza polaritatea si faza semnalului SCLK

	Leading Edge	Trailing Edge
CPOL = 0, CPHA = 0	Sample (Rising)	Setup (Falling)
CPOL = 0, CPHA = 1	Setup (Rising)	Sample (Falling)
CPOL = 1, CPHA = 0	Sample (Falling)	Setup (Rising)
CPOL = 1, CPHA = 1	Setup (Falling)	Sample (Rising)

SPR1, SPR0 – regleaza viteza SPI impreuna cu SPI2X din registrul SPSR

SPI la AVR

Configurare SPI - Continuare

Bit	7	6	5	4	3	2	1	0	
0x0E (0x2E)	SPSR								
	SPIF	WCOL	-	-	-	-	-	SPI2X	
Read/Write	R	R	R	R	R	R	R	R/W	
Initial Value	0	0	0	0	0	0	0	0	

- Registrul **SPSR**:

SPI2X – Reglare frecventa ceas, impreuna cu SPR1 si SPR0 din SPCR

WCOL – Write collision – setat daca scriem in **SPDR** inainte SPI sa transfere datele

SPIF – SPI Interrupt flag – setat cand se termina transmisia. Daca SPIE este setat, se genereaza cerere de intrerupere

SPI2X	SPR1	SPR0	SCK Frequency
0	0	0	$f_{osc}/4$
0	0	1	$f_{osc}/16$
0	1	0	$f_{osc}/64$
0	1	1	$f_{osc}/128$
1	0	0	$f_{osc}/2$
1	0	1	$f_{osc}/8$
1	1	0	$f_{osc}/32$
1	1	1	$f_{osc}/64$

SPI la AVR

Utilizare SPI (Master)

1. Configurare directie pini I/O:

Pinii SPI sunt comuni cu pinii portului B (la AtMega2560)

Port Pin	Alternate Functions
PB7	OC0A/OC1C/PCINT7 (Output Compare and PWM Output A for Timer/Counter0, Output Compare and PWM Output C for Timer/Counter1 or Pin Change Interrupt 7)
PB6	OC1B/PCINT6 (Output Compare and PWM Output B for Timer/Counter1 or Pin Change Interrupt 6)
PB5	OC1A/PCINT5 (Output Compare and PWM Output A for Timer/Counter1 or Pin Change Interrupt 5)
PB4	OC2A/PCINT4 (Output Compare and PWM Output A for Timer/Counter2 or Pin Change Interrupt 4)
PB3	MISO/PCINT3 (SPI Bus Master Input/Slave Output or Pin Change Interrupt 3)
PB2	MOSI/PCINT2 (SPI Bus Master Output/Slave Input or Pin Change Interrupt 2)
PB1	SCK/PCINT1 (SPI Bus Serial Clock or Pin Change Interrupt 1)
PB0	\overline{SS} /PCINT0 (SPI Slave Select input or Pin Change Interrupt 0)

2. Configurare – scriere SPCR si SPSR cu valorile corespunzatoare pentru modul de lucru

3. Activare SS (PB(0) <- '0', **explicit!**)

4. Scriere date in SPDR – declanseaza transmisia

5. Asteptare pana SPIF din SPSR este setat – transmisie completa

6. Citire date din SPDR – datele trimise de 'slave'

7. Dezactivare SS (PB(0) <- '1')

SPI la AVR

Utilizare SPI (Master) – Cod sursa

.org 0x0000

jmp reset

reset:

ldi r16,0b00000111 ;MISO intrare, MOSI, SCK si SS iesire

out DDRB,r16

ldi r16, 0b00000001 ;Initial, SS<--1, SPI Slave inactiv

out PORTB, r16

cbi SPSR, 0 ; pune bitul zero din SPSR pe zero - pentru frecventa

ldi r16,0b01010011 ;Intreruperi dezactivate, SPI Enabled, MSB first, Master, CPOL=0 – prim front crescator, CPHA = 0 – preluare pe primul front, Frecventa cea mai lenta

out SPCR,r16

loop:

cbi PORTB, 0 ; SS <- 0

ldi r16, 0b10010101 ; datele de transmis

out SPDR, r16

wait:

sbis SPSR, 7 ; bitul 7 din SPSR - transmisie completa

rjmp wait

in r16,SPDR

sbi PORTB, 0 ; SS <- 1

ldi r18, 0

wait2: ; pauza intre transmisii

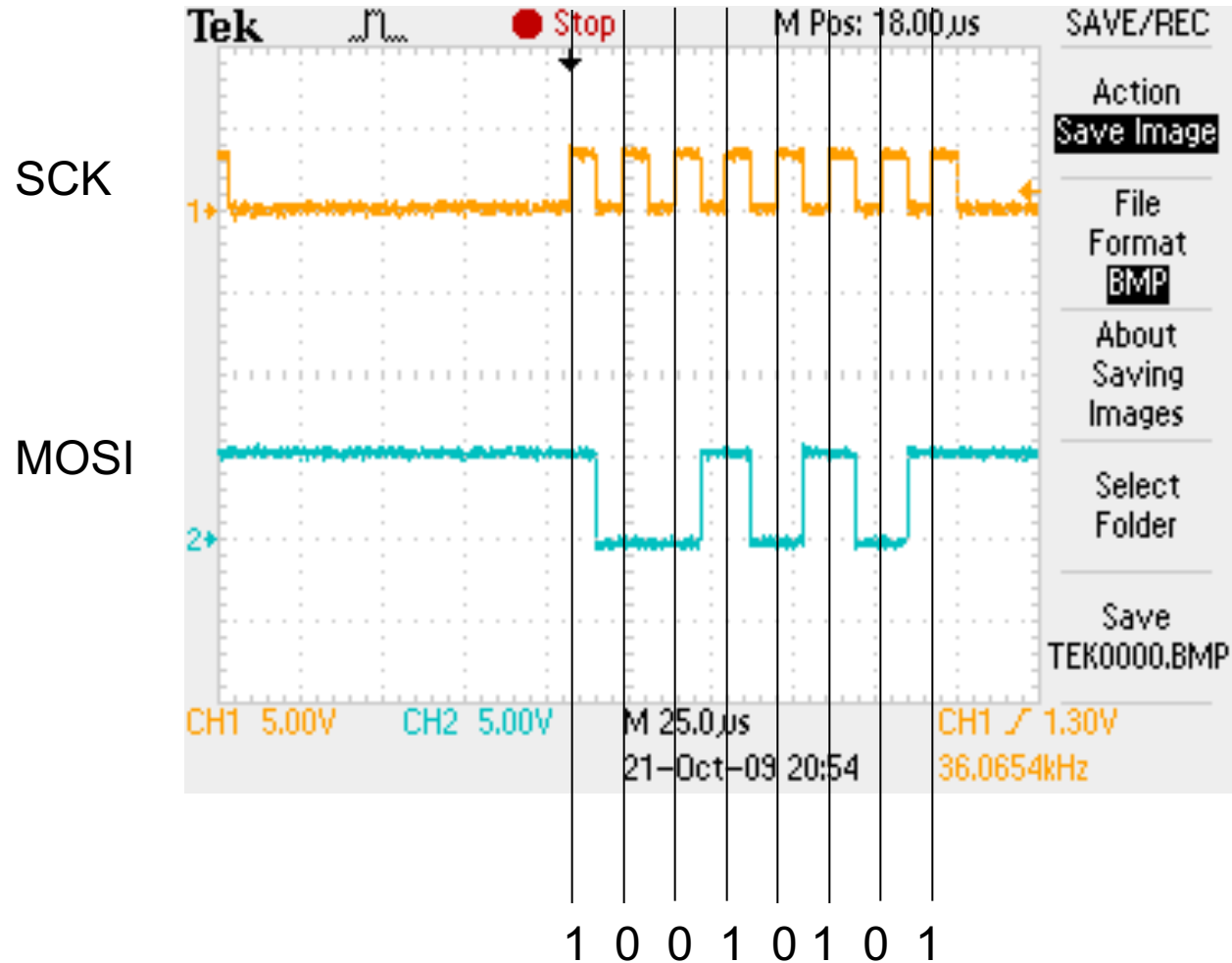
dec r18

brne wait2

rjmp loop

SPI la AVR

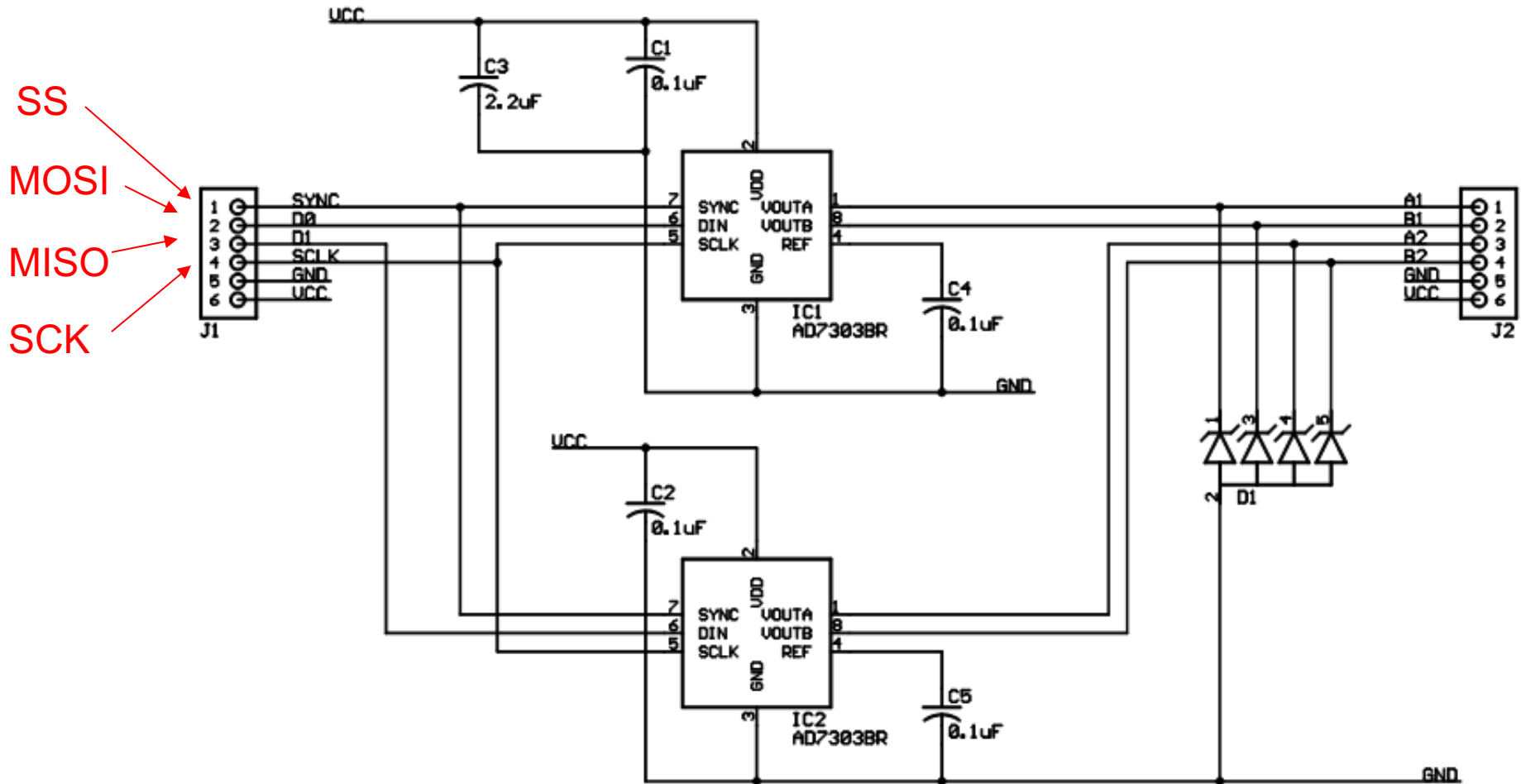
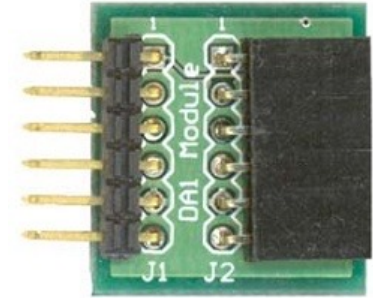
Utilizare SPI (Master) – Rezultat

SPI la AVR

Conectare module prin SPI

Digilent PMOD DA1 – Digital to Analog Converter

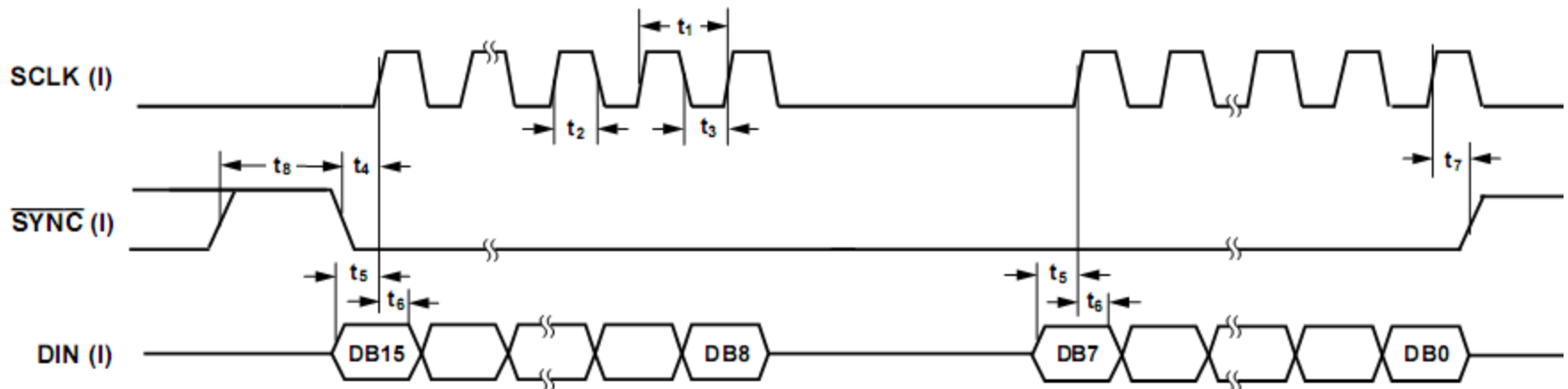
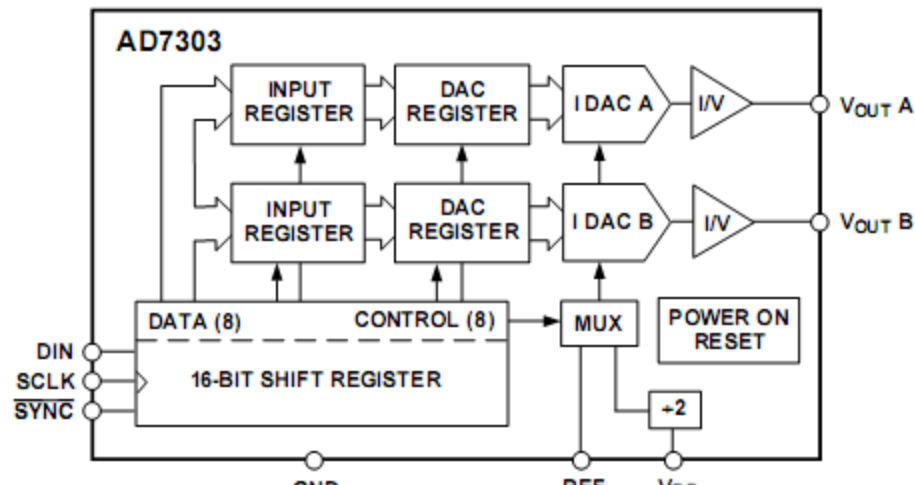

SPI la AVR

Conectare module prin SPI

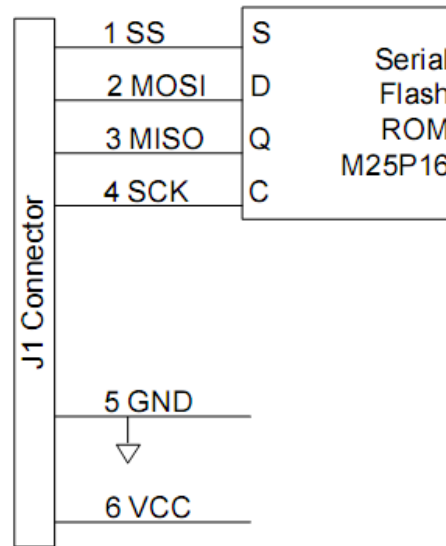
Digilent PMOD DA1 – Digital to Analog Converter

Transmisie 16 biti (2x8 biti) – primii 8 date, uratorii control

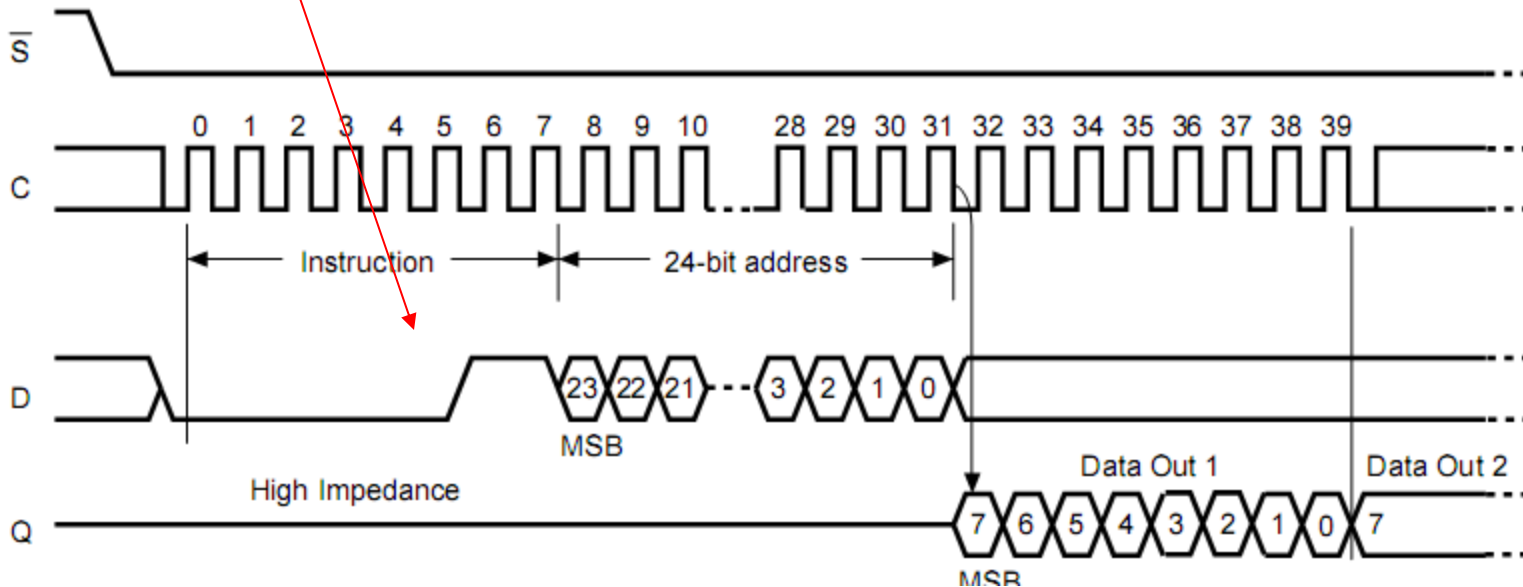

SPI la AVR

Conectare module prin SPI
Digilent PMOD SF – Serial Flash

00000011 = 'READ'

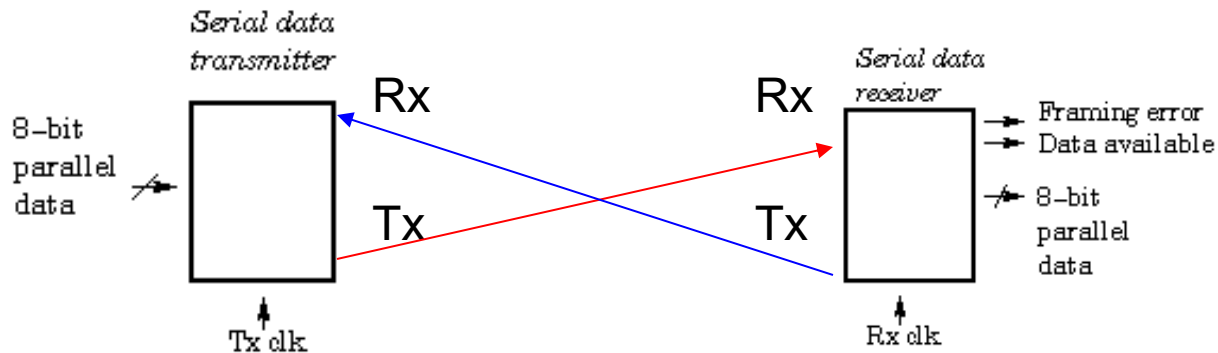

USART

USART – UART cu posibilitate de sincronizare prin semnal de ceas

UART – Interfata pentru comunicare seriala asincrona

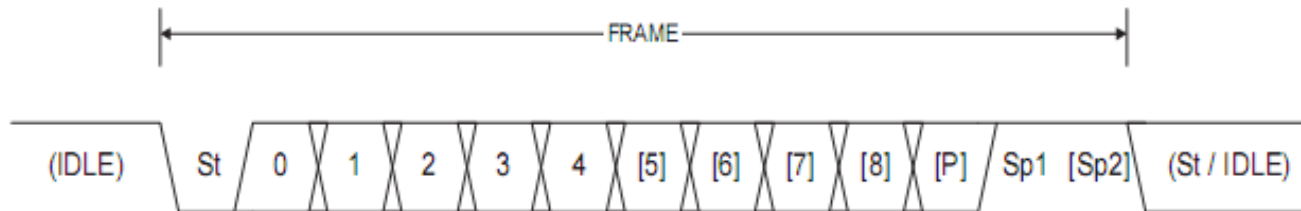
- **Asincron** – intervalul dintre pachete de date poate fi nedefinit. Destinatarul transmisiei detecteaza cand incepe si cand se termina un pachet
- Intervalul de timp dintre biti (frecventa de transmisie a bitilor, **baud rate**) este fixa, si trebuie cunoscuta de ambele parti ale transmisiei
- Transmisia si receptia se pot efectua simultan (full duplex). Fiecare parte a conversatiei poate initializa o transmisie.
- O interfata UART are doua semnale
 - Rx – intrare, receptie
 - Tx – iesire, transmisie
- USART are un semnal in plus, xck (external clock) care poate fi intrare sau iesire, si va sincroniza transmisia si receptia
- Doar functionalitatea comuna cu UART va fi studiata/ implementata

USART

Transmisia datelor: Un pachet (frame) este compus din

- **St:** 1 bit de start, cu valoare '0'
- **D:** Biti de date (5...9, valoare stabilita la ambii participantii la transmisie)
- **P:** 1 bit de paritate. Paritatea poate fi:
 - Absenta: bitul P nu exista
 - Para (*Even*)
 - Impara (*Odd*)
- **Sp:** 1 sau 2 biti de stop, cu valoare '1' – numarul bitilor trebuie stabilit la ambii participantii la transmisie

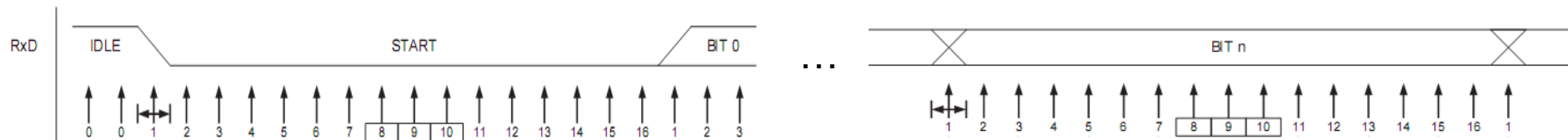
$$P_{even} = d_{n-1} \oplus \dots \oplus d_3 \oplus d_2 \oplus d_1 \oplus d_0 \oplus 0$$
$$P_{odd} = d_{n-1} \oplus \dots \oplus d_3 \oplus d_2 \oplus d_1 \oplus d_0 \oplus 1$$

USART

Receptia datelor: - Sistemul care receptioneaza trebuie sa stie care sunt parametrii transmisiei (Baud, Nr biti/frame, Nr stop biti, Paritate)

1. Se detecteaza o tranzitie din '1' in '0' pe linia Rx (receptie)
2. Se verifica mijlocul intervalului pentru bitul de start. Daca este '0', se initiaza secventa de receptie, altfel tranzitia se considera zgomot.
3. Se verifica mijlocul intervalului pentru bitii urmatiori (date, paritate, stop), si se reconstruieste pachetul de date
4. Daca in pozitia unde trebuie sa fie bitii de stop se detecteaza valoarea zero, se genereaza eroare de impachetare (**framing error**)
5. Daca paritatea calculata la destinatie nu corespunde cu bitul P, se genereaza eroare de paritate (**parity error**)

Pentru robustete, receptorul esantioneaza semnalul de intrare la o frecventa de 8-16 ori mai mare decat *baud rate*.

Diferente dintre baud rate la transmisie si la receptie pot cauza erori in esantionarea bitilor!

USART

UART si RS232:

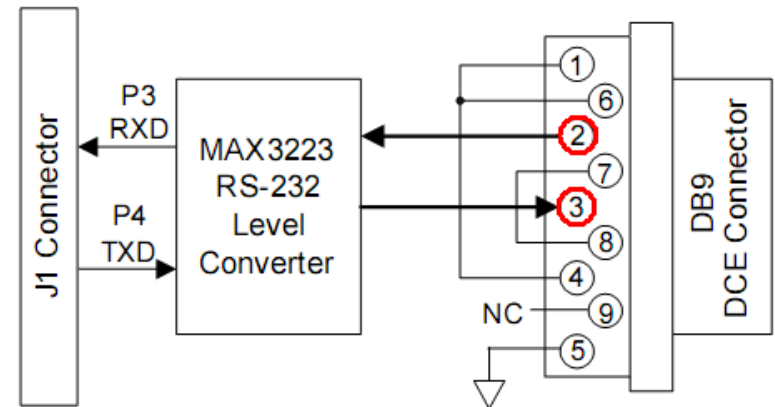
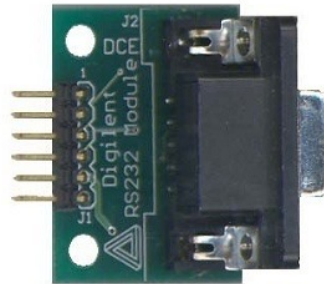
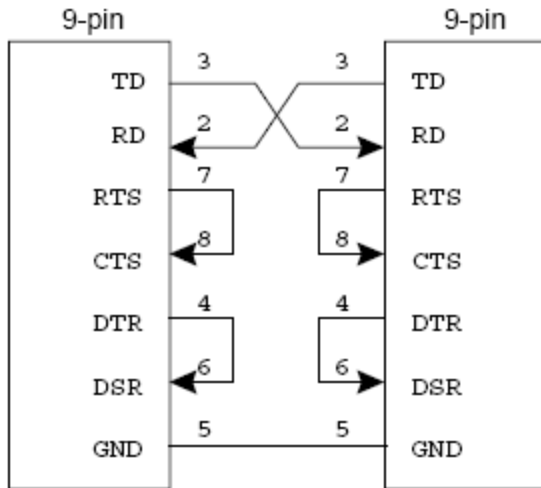
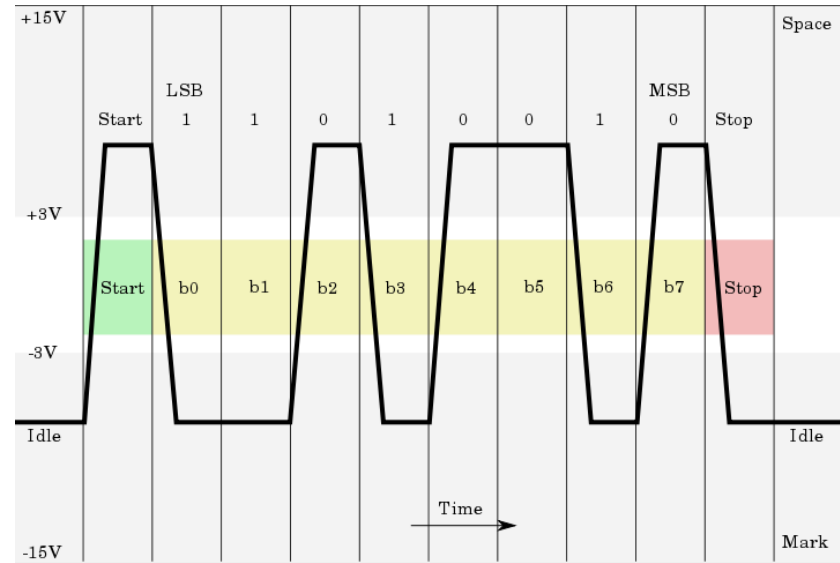
Adaptarea nivelelor de tensiune

RS232 logic '1' -5... -15 V

RS232 logic '0' +5...+15 V

Este nevoie de conversie de la nivelele logice UART la RS232

Corespondenta pinilor

USART

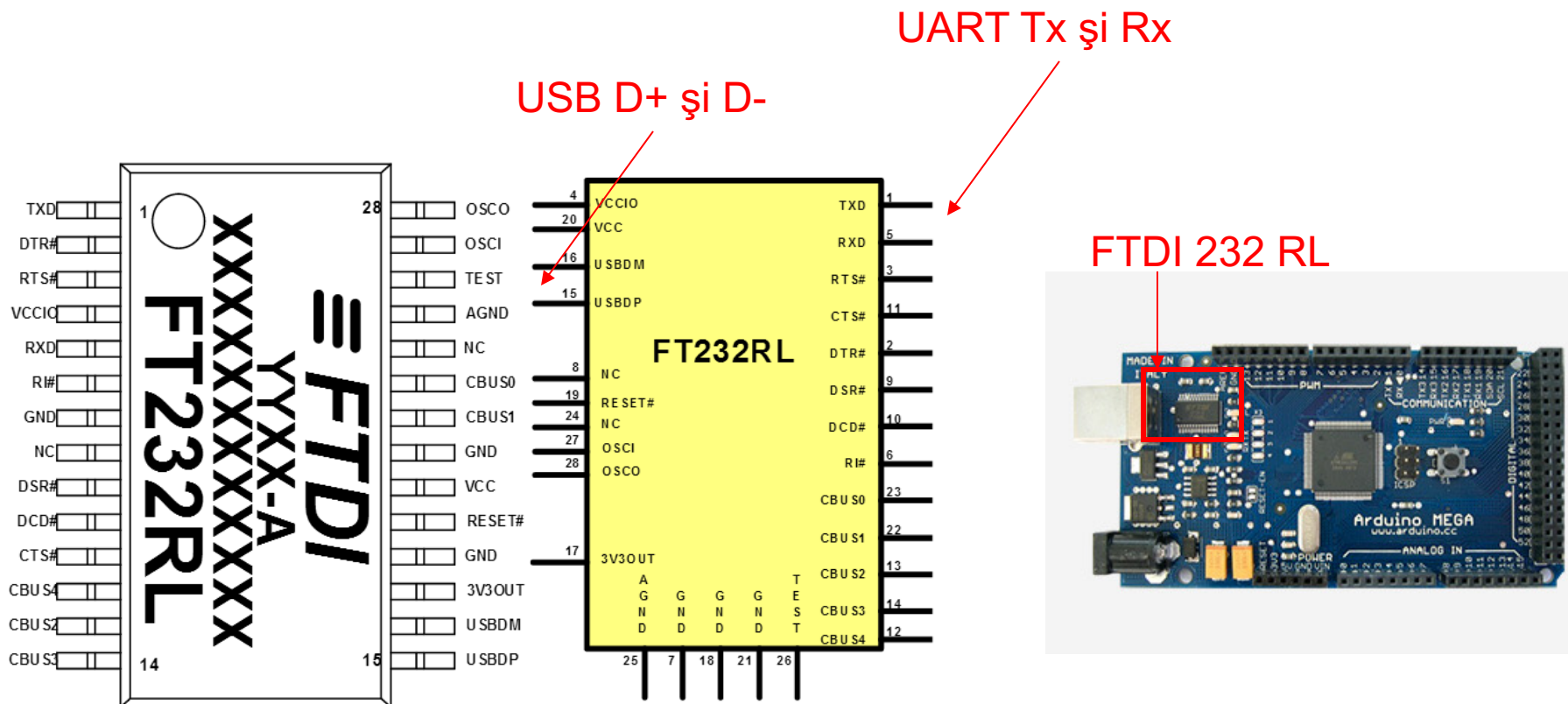
UART și USB:

Folosirea unui adaptor FTDI (Future Technology Devices International Ltd)

Arduino Mega folosește the FT232RL chip

- Vizibil ca un port COM virtual la PC
- Conversie bi-direcțională între USB și UART

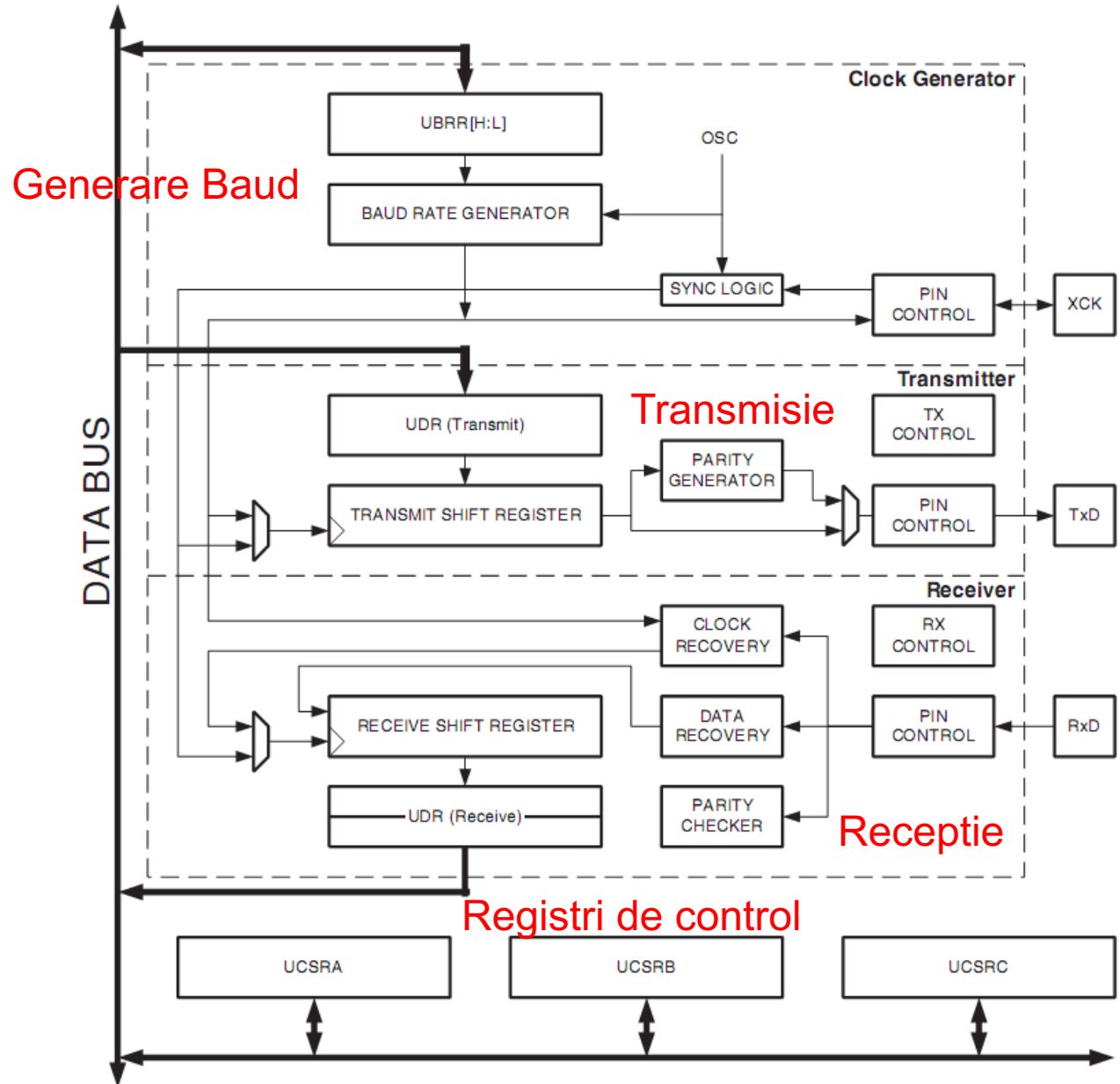
http://www.ftdichip.com/Support/Documents/DataSheets/ICs/DS_FT232R.pdf

USART la AVR

Patru unități USART la
ATMega2560:
USART0 ... USART3

Arhitectura generala:

USART la AVR

Configurare sistem:

- Registru de control si stare **UCSRnA**

Bit	7	6	5	4	3	2	1	0	
	RXCn	TXCn	UDREn	FEn	DORn	UPEn	U2Xn	MPCMn	UCSRnA
Read/Write	R	R/W	R	R	R	R	R/W	R/W	
Initial Value	0	0	1	0	0	0	0	0	

- **RXCn** – Este ‘1’ cand receptia e completa. Poate genera intrerupere
- **TXCn** – Este ‘1’ cand transmisia e completa. Poate genera intrerupere
- **UDREn** – Data Register Empty, semnaleaza ca registrul poate fi scris
- **FEn** – Semnaleaza eroare de impachetare (Frame Error)
- **DORn** – Data overrun – cand se detecteaza un inceput de receptie inainte ca datele deja receptionate sa fie citite din registrul de date
- **UPEn** – Eroare de paritate (Parity Error)
- **U2Xn** – Valoare ‘1’ = Dublare viteza de transmisie USART
- **MPCMn** – Activare mod de comunicare multiprocesor

USART la AVR

Configurare sistem:

- Registru de control si stare **UCSRnB**

Bit	7	6	5	4	3	2	1	0	
	RXCIE_n	TXCIE_n	UDRIE_n	RXEN_n	TXEN_n	UCSZ_{n2}	RXB8_n	TXB8_n	UCSR_{nB}
Read/Write	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R	R/W	
Initial Value	0	0	0	0	0	0	0	0	

- **RXCIE_n** – Daca e setat ‘1’, se genereaza intrerupere la terminarea receptiei
- **TXCIE_n** – Daca e setat ‘1’, se genereaza intrerupere la terminarea transmisiei
- **UDRIE_n** - Daca e setat ‘1’, se genereaza intrerupere cand registrul de date e gol
- **RXEN_n** – activare receptie
- **TXEN_n** – activare transmisie
- **UCSZ_{n2}** – combinat cu UCSZ_{n1} si UCSZ_{n0} din **USCR_{nC}** stabileste marimea pachetului
- **RXB8_n** – al 9-lea bit receptionat, cand pachetul are 9 biti
- **TXB8_n** – al 9-lea bit de transmis, cand pachetul are 9 biti

USART la AVR

Configurare sistem:

- Registru de control si stare **UCSRnC**

Bit	7	6	5	4	3	2	1	0	
	-	UMSELn	UPMn1	UPMn0	USBSn	UCSZn1	UCSZn0	UCPOLn	UCSRnC
Read/Write	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	
Initial Value	0	0	0	0	0	1	1	0	

- **UMSELn** – Mod asincron ‘0’ sau sincron ‘1’
- UPMn1 si UPMn0 – Selectia modului de paritate
- **USBSn** – configurare biti de stop: ‘0’ – 1 bit, ‘1’ – 2 biti
- **UCSZn1:UCSZn0** – combinat cu UCSZn2 din UCSRnB, da dimensiunea pachetului

UCSZn2	UCSZn1	UCSZn0	Character Size
0	0	0	5-bit
0	0	1	6-bit
0	1	0	7-bit
0	1	1	8-bit
1	0	0	Reserved
1	0	1	Reserved
1	1	0	Reserved
1	1	1	9-bit

UPMn1	UPMn0	Parity Mode
0	0	Disabled
0	1	Reserved
1	0	Enabled, Even Parity
1	1	Enabled, Odd Parity

USART la AVR

Configurare sistem:

- Registrii de control al frecventei: **UBRRnH** si **UBRRnL**
- Formeaza impreuna valoarea **UBRRn**, de 12 biti

Bit	15	14	13	12	11	10	9	8	
	-	-	-	-	UBRRn[11:8]				UBRRnH
	UBRRn[7:0]								UBRRnL
	7	6	5	4	3	2	1	0	
Read/Write	R	R	R	R	R/W	R/W	R/W	R/W	
	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	
Initial Value	0	0	0	0	0	0	0	0	
	0	0	0	0	0	0	0	0	

Operating Mode	Equation for Calculating Baud Rate ⁽¹⁾	Equation for Calculating UBRR Value
Asynchronous Normal mode (U2Xn = 0)	$BAUD = \frac{f_{osc}}{16(UBRR + 1n)}$	$UBRRn = \frac{f_{osc}}{16BAUD} - 1$
Asynchronous Double Speed mode (U2Xn = 1)	$BAUD = \frac{f_{osc}}{8(UBRRn + 1)}$	$UBRRn = \frac{f_{osc}}{8BAUD} - 1$

Citire date receptionate / scriere date pentru transmis

- Ambele actiuni se fac prin registrul **UDRn**

USART la AVR

Exemplu: comunicare intre ATmega64 si PC – ECHO simplu

Necesar: cablu serial, modul **PMOD RS232**

1. Configurare

Baud: 9600

Marime pachet: 8 biti

Biti de stop: 2

Paritate: fara paritate

$$UBRRn = \frac{f_{osc}}{16BAUD} - 1$$

$$f_{osc} = 16000000$$

$$UBRRn = 103$$

2. Asteptare receptie caracter

- Verificare **RXCn** din **UCSRnA**, asteptare pana devine 1

3. Citire caracter receptionat, din UDRn

4. Scriere caracter de transmis, in UDRn

5. Asteapta transmisie caracter

- Verificare **TXCn** din **UCSRnA**, asteptare pana devine 1

6. Salt la 2

USART la AVR

Exemplu: comunicare intre ATmega64 si PC – ECHO simplu

Cod sursa

```
ldi r16, 0b00011000           ; activare Rx si Tx
sts UCSR1B,r16
ldi r16, 0b00001110           ; dimensiune frame 8 biti, fara paritate, 2 biti de stop
sts UCSR1C,r16
ldi r16, 103                   ; Baud rate calculat, incapa in primii 8 biti
ldi r17, 0                     ; Bitii superiori la UBRR sunt zero
sts UBRR1H, r17
sts UBRR1L, r16
mainloop:

reclloop:
    lds r20, UCSR1A
    sbrs r20, 7                 ; bitul 7 din UCSR1A – receptie completa
    rjmp reclloop

lds r16, UDR1                  ; citire date receptionate
sts UDR1,r16                   ; scriere date spre transmisie

txloop:
    lds r20, UCSR1A            ; asteptare terminare transmisie
    sbrs r20, 5
    rjmp txloop
rjmp mainloop
```

Coduri ASCII

Dec	Hx	Oct	Char	Dec	Hx	Oct	Html	Chr	Dec	Hx	Oct	Html	Chr	Dec	Hx	Oct	Html	Chr
0	0	000	NUL (null)	32	20	040	 	Space	64	40	100	@	@	96	60	140	`	`
1	1	001	SOH (start of heading)	33	21	041	!	!	65	41	101	A	A	97	61	141	a	a
2	2	002	STX (start of text)	34	22	042	"	"	66	42	102	B	B	98	62	142	b	b
3	3	003	ETX (end of text)	35	23	043	#	#	67	43	103	C	C	99	63	143	c	c
4	4	004	EOT (end of transmission)	36	24	044	$	\$	68	44	104	D	D	100	64	144	d	d
5	5	005	ENQ (enquiry)	37	25	045	%	%	69	45	105	E	E	101	65	145	e	e
6	6	006	ACK (acknowledge)	38	26	046	&	&	70	46	106	F	F	102	66	146	f	f
7	7	007	BEL (bell)	39	27	047	'	'	71	47	107	G	G	103	67	147	g	g
8	8	010	BS (backspace)	40	28	050	((72	48	110	H	H	104	68	150	h	h
9	9	011	TAB (horizontal tab)	41	29	051))	73	49	111	I	I	105	69	151	i	i
10	A	012	LF (NL line feed, new line)	42	2A	052	*	*	74	4A	112	J	J	106	6A	152	j	j
11	B	013	VT (vertical tab)	43	2B	053	+	+	75	4B	113	K	K	107	6B	153	k	k
12	C	014	FF (NP form feed, new page)	44	2C	054	,	,	76	4C	114	L	L	108	6C	154	l	l
13	D	015	CR (carriage return)	45	2D	055	-	-	77	4D	115	M	M	109	6D	155	m	m
14	E	016	SO (shift out)	46	2E	056	.	.	78	4E	116	N	N	110	6E	156	n	n
15	F	017	SI (shift in)	47	2F	057	/	/	79	4F	117	O	O	111	6F	157	o	o
16	10	020	DLE (data link escape)	48	30	060	0	0	80	50	120	P	P	112	70	160	p	p
17	11	021	DC1 (device control 1)	49	31	061	1	1	81	51	121	Q	Q	113	71	161	q	q
18	12	022	DC2 (device control 2)	50	32	062	2	2	82	52	122	R	R	114	72	162	r	r
19	13	023	DC3 (device control 3)	51	33	063	3	3	83	53	123	S	S	115	73	163	s	s
20	14	024	DC4 (device control 4)	52	34	064	4	4	84	54	124	T	T	116	74	164	t	t
21	15	025	NAK (negative acknowledge)	53	35	065	5	5	85	55	125	U	U	117	75	165	u	u
22	16	026	SYN (synchronous idle)	54	36	066	6	6	86	56	126	V	V	118	76	166	v	v
23	17	027	ETB (end of trans. block)	55	37	067	7	7	87	57	127	W	W	119	77	167	w	w
24	18	030	CAN (cancel)	56	38	070	8	8	88	58	130	X	X	120	78	170	x	x
25	19	031	EM (end of medium)	57	39	071	9	9	89	59	131	Y	Y	121	79	171	y	y
26	1A	032	SUB (substitute)	58	3A	072	:	:	90	5A	132	Z	Z	122	7A	172	z	z
27	1B	033	ESC (escape)	59	3B	073	;	;	91	5B	133	[[123	7B	173	{	{
28	1C	034	FS (file separator)	60	3C	074	<	<	92	5C	134	\	\	124	7C	174	|	
29	1D	035	GS (group separator)	61	3D	075	=	=	93	5D	135]]	125	7D	175	}	}
30	1E	036	RS (record separator)	62	3E	076	>	>	94	5E	136	^	^	126	7E	176	~	~
31	1F	037	US (unit separator)	63	3F	077	?	?	95	5F	137	_	_	127	7F	177		DEL